

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM
REGIONÁLIS PEDAGÓGIAI SZOLGÁLTATÓ ÉS KUTATÓ KÖZPONT

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

9. évfolyam számára

2010/2011. TANÉV

3. ORSZÁGOS FORDULÓ

2011. április 8. 15.00

A feladatlap összeállítója:

B. Balogh Éva

szaktanácsadó

A tanuló sorszáma:

Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le! Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!**1. Írjon I-t az igaz, H-t a hamis állítás elé!**

- a) ____ Claudius eredményes uralkodása annak köszönhető, hogy tudatosan készítették a hatalom gyakorlására.
- b) ____ Caracalla 212-ben hozott rendelkezése növelte az állam jövedelmét.
- c) ____ Diocletianus minden római polgárra érvényes földadót és fejadót vetett ki.
- d) ____ A Niceában tartott zsinat után üldözték az arianus keresztényeket.
- e) ____ Constantinus a gazdasági élet stabilitása érdekében a colonusokat és a kézműveseket arra kötelezte, hogy évente költözzenek új városba.
- f) ____ A fegyveres szolgálathoz kötött földadomány (hűbértartok) csak Nyugat-Európára jellemző.
- g) ____ Justinianus a VI. században a római jog összefoglalásával (Corpus iuris civilis) elérte, hogy egységesen kormányozhassa Velencéből az egyesült Római Birodalmat.
- h) ____ Cirill és Metód segítségével szervezték meg a görögkeleti egyházat, amely egyesítette a nyugati szlávokat.
- i) ____ Az iszlám egyesítette a korábban egymással szemben álló és harcoló arab törzseket.
- j) ____ A kalandozó hadjáratok fő célja a zsákmányszerzés volt, de a letelepedő magyarok számára fontos volt a frank kultúra elsajátítása is.
- k) ____ I. (Madarász) Henrik szász uralkodó kilencévi adófizetéssel vásárolta meg a magyaroktól a békét.
- l) ____ A kalandozások sikere csak a magyarok nomád harcmódjának volt köszönhető.

a	b
c	d
e	f
g	h
i	j
k	l

.../12

2. Egészítse ki a hiányos mondatot!

- a) Zeusznak _____ -ban volt szent ligete, ahol négyévenként versenyekkel ünnepelték.
- b) Caius Gracchus az itáliai szövetségesek egy részének _____ -ot akart adni.
- c) Iulius Caesar a keleti hadjárataiból megérkezve örökös _____ -rá nevezte ki magát.
- d) Constantinus Milánóban kiadott rendeletével biztosította a keresztények _____.
- e) A hunok, az avarok és a magyarok félelmetes fegyvere a(z) _____ íj volt.

a	b
c	d
e	

.../5

3.A) Írja a vonalra a jellemzők alapján felismert történelmi személyiség nevét!

- a) Augustus utóda. Hosszú uralkodása alatt sikerrel védte a határokat, továbbfejlesztette a császári közigazgatást Rómában és a provinciákban. _____
- b) Ő az utolsó császár, aki egységben kormányozta a birodalmat 395-ig _____
- c) Germán vezér, aki letette trónjáról az utolsó nyugatrómai császárt. _____

a	b
c	

3.B) Írjon a fentiekhez hasonlóan röviden meghatározó jellemzőket a következő történelmi személyiségekről!

- d-e) Pál (Saulus) _____
- f-g) Szent Ágoston: _____
- h-j) Septimius Severus: _____

d	e
f	g
h	i
j	

..../10

4. Egészítse ki a megkezdett mondatokat!

a	b
---	---

A tanuló sorszáma:

a) Az iszlám vallásúak szent könyve a _____.	c	d
Egy hívő muszlimnak öt alapvető parancsot kellett betartania:	e	f
b) Allahban, az egyetlen istenben, s prófétájában, _____	.../6	
c) Mekka, a szent város irányában végzett napi _____		
d) Kötelező alamizsnaosztás a _____		
e) A Ramadan havi böjt betartása, amikor napkeltétől _____		
f) Minden igazhitű életében legalább egyszer _____.		

5. Válaszoljon a kérdésekre!

- a) Melyik háborút ábrázolja a Damaszkuszi Apollodorus által tervezett Traianus oszlopa? _____
- b) Milyen felszerelése volt a domborművön is ábrázolt segédcsoportok katonáinak (hagyományos gyalogosok)?

- c) Mi a neve az ötszáz méter lőtávolságot is elérő íjpuskához hasonló római fegyvernek?

a	b
c	
.../ 3	

6. Írja a vonalra, mi a közös bennük?

- a) Bíborszegélyű tóga, vesszőnyalábba szúrt bárd, sassal díszített elefántcsont jogar

- b) Erekhtheion, Parthenón, Propylaia _____
- c) kengyel, szügyhám, fordítható kocsirúd _____

a	b
c	
.../3	

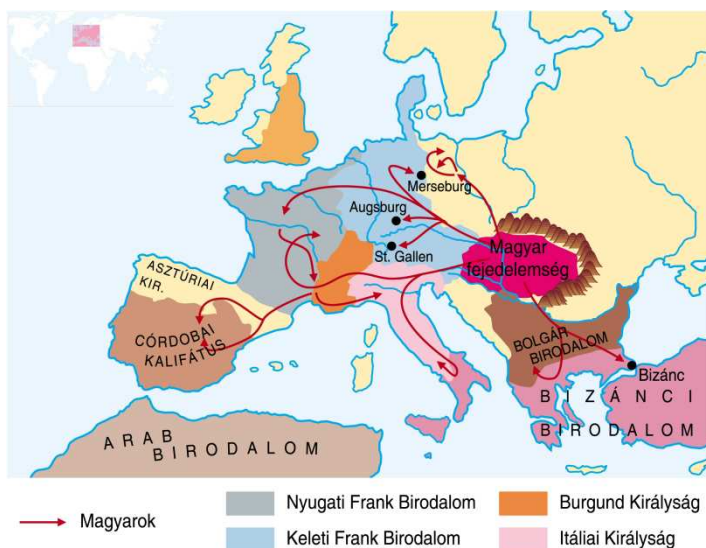
7.

a-c) **Sorolja föl a kalandozások három irányát (országok, tájegységek megnevezés)!** _____

d) **Melyik városban és mikor győzt először I.(Madarász) Henrik a magyarok felett?** _____

e) **Miért sikerült az addig sikeres magyar seregeket legyőzni?** _____

f) **Augsburgnál melyik uralkodó és mikor vetett véget a magyarok nyugati kalandozásának?** _____

a	b
c	d
e	f
.../ 6	

8.A) **Nevezze meg kora középkor jellegzetes művészeti stílusát!** a) _____

a	b
---	---

A tanuló sorszáma:

8.B) **Sorolja fel** ismeretei és a kép alapján a felismert stílus legjellegzetesebb stílusjegyeit!

- b) _____
c) _____
d) _____

e) **Nevezzen meg** legalább egy hasonló stílusú építményt!

c d

e

.../5

9.A)

Adjon címet az ábrának!

a) _____

Milyen anyagokból készült a mellékelt képen látható tárgy?

b) _____

c) _____

Milyen célra készült?

d) _____

Mit tartottak benne?

e) _____

Milyen foglalkozású mesterek remekműve volt?

f) _____

Nevezzen meg legalább két tárgyat, amelyet a honfoglalás kori őseink még az oldalukra függesztve a fenti tárggyal együtt az övükön hordtak!

g) _____

h) _____

9.B)

Az A vagy B jelű tárgy tartozik a magyar honfoglalás kori régészeti anyaghoz?

i) _____

Indokolja meg állítását!

j) _____

Melyik kultúrához / néphez tartozik a másik tárgy?

k) _____

a

b

c

d

e

f

g

h

i

j

k

.../11

A)

B)

10. **Foglalja össze** röviden, mi jellemezte a magyar társadalmat a X. században?

a

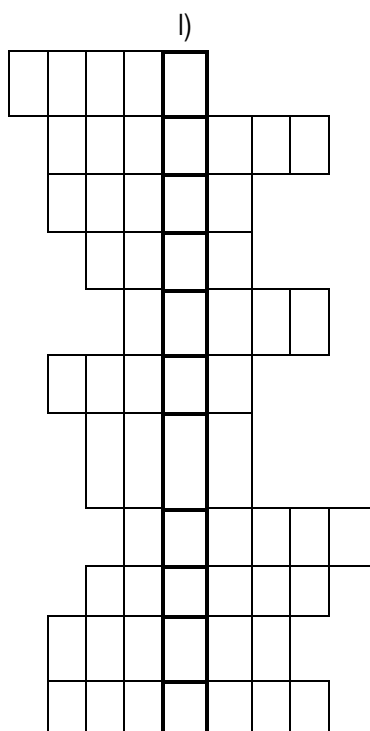
b

A tanuló sorszáma:

(Szövegalkotásához használja a következő kifejezéseket: fejedelmi kíséret, szabad köznép, bőség, ínség, törzsi szervezet!)

c

.../3

REJTVÉNY**11.A) Írja be soronként a meghatározásnak megfelelő megoldásokat!**

a) Az állam létrehozását megelőző szinten lévő társadalmak vérségi alapon szerveződő nagyobb egysége

b) Mohamed "futása", az iszlám időszámítás kezdete

c) Nagy Károly idején a grófságok élén álló tisztségviselő.

d) Honfoglaló magyar törzs neve

e) A határvédelmet szolgáló erődítményrendszer a Római Birodalomban

f) (?-895) A magyar törzsek fejedelme, Árpád apja.

g) Római császár (54-68) Tehetséges, művészetekhez vonzódó hatalomtól megrészegült uralkodó, akinek rémtettei példázák, milyen torzulásokhoz vezet a korlátlan egyeduradalom

h) A Karoling birodalom központja

i) A hunok fejedelme / királya (434-453)

j) Nagy Károly idején élt tudós, akinek jelentős szerepe volt a Karoling-minuscula kialakításában

k) Pannóniai város. Mai nevén Tác.

a

b

c

d

e

f

g

h

i

j

k

l

m

n

.../14

11.B) Magyarázza meg röviden a függőleges oszlopban található történelmi fogalmat! (m)

11.C) Milyen öröklési rendet alkalmazott Géza fejedelem István esetében? (n)

12. ESSZÉ

A tanuló sorszáma:

Page 10

Értékelje ismeretei és a források segítségével Géza fejedelem történeti jelentőségét!

"Taksonynak sikerült a fejedelemséget (970 táján) a fiára, Gézára átörökítenie. Ebben az is szerepet játszhatott, hogy Géza feleségül vette Saroltot, fő riválisa, az erdélyi Gyula leányát [...] Akkor Brunó személyében már püspök irányította a magyarországi térítő tevékenységet. Gézát is megkeresztelte, s a fejedelem öccse, Mihály is keresztény lett. Ez a kereszténység azonban jórészt még diplomáciai gesztusból fogant, aligha hitbéli meggyőződésből. Géza uralkodása alatt jelölték ki az első latin püspöki székhelyet Veszprémben, s ekkor kezdték el a pannonnalmi bencés apátság építését..."

(Bertényi Iván: Az Árpád-házi vezérek, fejedelmek. = Királyok könyve. – Bp. :Officina Kiadó, 1993. – 9.p.)

"Mivel pedig igen sok gondot okozott nekik a lázadók megzabolázása, a szentségtörő szokások lerontása, és hogy püspökségeket alapítson hite szerint, a szentegyház javára, egy éjjel csodálatos látomással vigasztalta meg az Úr, gyönyörű külsejű ifjat állított elébe, aki így szólt hozzá: "Béke veled, Krisztus választotta, megparancsolom, hogy szünjenek meg gondjaid. Nem néked adatott meg végigvinni, amit eszedben forgatsz, mert kezedet emberi vér szennyezi be. Tőled származik a születendő fiú, kire az Úr mindezek elrendezését az isteni gondviselés terveinek megfelelően rábízta. Ő az Úrtól választott királyoknak egyike lesz, a földi élet koronáját majd az örökkévalóval fogja felcserélni."

(Szent István király nagy legendája- részlet. In: Árpád-kori legendák és intelmek. - Budapest : Szépirodalmi Kvk., 1983. – 24. p.)

This image shows a full page of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing. There are no margins, text, or other markings on the page.

Javító tanár neve:.....

Elért pontszám:/ 90 pont